

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Навчально-науковий інститут
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу**

На правах рукопису

ВОЛОШИНА ДАР'Я МИХАЙЛІВНА

**РЕАЛІЗАЦІЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО
ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ**

Спеціальність 242 Туризм

Освітня програма Туризм

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра

Науковий керівник:

Сазонець Ігор Леонідович,

доктор економічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол засідання кафедри

№ 5 від 19.02.2023р

Завідувач кафедри

 Тетяна ТЕСЛЕНКО

Дніпро, 2023

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 242 «Туризм»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри туристичного та
готельно-ресторанного бізнесу

Тетяна ТЕСЛЕНКО

«01» жовтня 2022 року

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ (ПРОЕКТ) СТУДЕНТУ

Волошиній Дар'ї Михайлівні

1. Тема роботи (проекту) Реалізація потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні

керівник роботи (проекту) д.е.н., проф. Сазонець І.Л.

затверджена наказом по Університету від *12.09* 2022 р. № *84-02*.

2. Строк подання студентом роботи (проекту) 04.02.2023 р.

3. Вихідні дані до роботи (проекту):

статистична звітність міжнародних та національних організацій, регіональних об'єднань та органів державної влади країн;

наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань проблематики розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні;

національні та міжнародні нормативно-правові документи.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки:

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи визначення потенціалу лікувально-оздоровчого туризму

Розділ 2. Аналіз сучасних процесів розвитку лікувально-оздоровчого туризму

Розділ 3. Напрями реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні

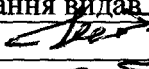
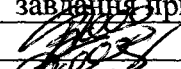

Висновки

Список використаних джерел.

5. Перелік демонстраційного матеріалу:

Слайд 1. *Питання грици*Слайд 2. *Об'єкт, предмет, мета*Слайд 3. *Види економічного потенціалу*Слайд 4. *Потенціальний оцінювач економічного потенціалу*Слайд 5. *Результати дослідження проблеми розвитку*Слайд 6. *Складові потенціалу оздоровчого туризму*Слайд 7. *Матриця SWOT-аналізу*Слайд 8. *Визначення напрямів розвитку оздоровчого туризму*Слайд 9. *Підходи до формування та реалізації потенціалу туризму*Слайд 10. *Дякую за увагу.*

6. Консультанти розділів роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
1	проф. Сазонець І.Л.		
2	проф. Сазонець І.Л.		
3	проф. Сазонець І.Л.		

7. Дата видачі завдання 01.10.2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

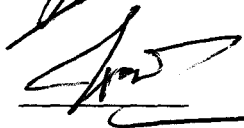
№ з/п	Назва етапів дипломної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1	Розділ 1. Теоретичні основи визначення потенціалу лікувально-оздоровчого туризму	01.11.2022	Виконано
2	Розділ 2. Аналіз сучасних процесів розвитку лікувально-оздоровчого туризму	28.11.2022	Виконано
3	Розділ 3. Напрями реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні	25.01.2023	Виконано
4	Вступ	27.01.2023	Виконано
5	Висновки	29.02.2023	Виконано
6	Оформлення	01.02.2023	Виконано

Здобувач

Дар'я ВОЛОШИНА

Керівник

Ігор САЗОНЕЦЬ

АНОТАЦІЯ

Волошина Д.М.. Реалізація потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні : 96 с., 12 рис., 3 табл., 63 джерела.

Дипломна робота на здобуття рівня вищої освіти «магістр з туризму». – Дніпровський гуманітарний університет, Дніпро, 2023.

В роботі досліджено теоретичні основи визначення потенціалу лікувально-оздоровчого туризму, зокрема уточнено категорії «потенціал» та «економічний потенціал підприємства», доведено багоаспектність поняття туристичного потенціалу та систематизовано основи формування феномену лікувально-оздоровчого туризму.

Проведено аналіз сучасних процесів розвитку лікувально-оздоровчого туризму на основі дослідження основних форм та особливостей лікувально-оздоровчого туризму, законодавчого забезпечення лікувально-оздоровчого туризму, реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму на основі проведення опитування експертів.

Визначено напрями реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні. З цією метою було визначено напрями реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні на основі проведення SWOT-аналізу, визначено напрями реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні, розроблено концептуальні підходи до формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні

Ключові слова: потенціал, лікувально-оздоровчий, туризм, Україна, реалізація, опитування, напрями, аналіз

ABSTRACT

Voloshina D.M. Realization of the potential of health tourism in Ukraine: 96 pp., 12 figures, 3 tables, 63 sources.

Thesis for obtaining the level of higher education "Master of Tourism". – Dnipro Humanities University, Dnipro, 2023.

The theoretical basis of determining the potential of medical and health tourism was investigated in the work, in particular, the categories "potential" and "economic potential of the enterprise" were clarified, the multifaceted nature of the concept of tourism potential was proved, and the basis of the formation of the phenomenon of medical and health tourism was systematized.

An analysis of the modern processes of the development of medical and health tourism was carried out based on the study of the main forms and features of medical and health tourism, legislative support for medical and health tourism, realization of the potential of medical and health tourism based on a survey of experts.

The directions for realizing the potential of medical and health tourism in Ukraine have been determined. For this purpose, directions for realizing the potential

of medical and health tourism in Ukraine were determined based on a SWOT analysis, directions for realizing the potential of medical and health tourism in Ukraine were determined, conceptual approaches to the formation and realization of the potential of medical and health tourism in Ukraine were developed

Keywords: potential, health and wellness, tourism, Ukraine, realization, survey, directions, analysis

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНТЕНЦІАЛУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ.....	11
1.1. Теоретичні основи визначення категорії «потенціал» та «економічний потенціал підприємства».....	11
1.2. Багатоаспектність поняття туристичного потенціалу.....	19
1.3. Основи формування феномену лікувально-оздоровчого туризму ...	29
Висновки до першого розділу.....	39
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ.....	42
2.1. Основні форми та особливості лікувально-оздоровчого туризму...	42
2.2. Аналіз законодавчого забезпечення лікувально-оздоровчого туризму.....	49
2.3. Аналіз реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму на основі проведення опитування.....	56
Висновки до другого розділу.....	62
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ЛІКУВАЛЬНО- ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	65
3.1. Розробка напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні на основі SWOT-аналізу.....	65
3.2. Визначення напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні.....	73
3.3. Розробка концептуальних підходів до формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні.....	80
Висновки до третього розділу.....	87
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98

ВСТУП

Актуальність питання формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні базується на великих можливостях санаторно-курортного комплексу України, наявністю висококваліфікованих медичних кадрів, ефективної системи лікування, що складалася десятками років та можливістю активного запровадження сучасних технологій управління системою охорони здоров'я, що базуються на позитивних іноземних зразках. З метою розкриття цієї тематики в роботі розглянуто теоретичні основи визначення потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні. Для цього необхідно визначити теоретичні основи визначення категорії «потенціал» та «економічний потенціал підприємства», розкрити багоаспектність поняття туристичного потенціалу, визначити основи формування феномену лікувально-оздоровчого туризму.

Подане дослідження базується на працях провідних вітчизняних авторів, що досліджували цю проблему. Теоретичні основи формування та розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні досліджували такі вчені як: Баб'як О.В. [60, 61, 62, 63], Вівсянник О.М. [12, 13, 15], Джинджоян В.В. [58, 59, 60], Зима І.Я. [30, 31, 32, 33], Обуховська Л.І. [55], Сазонець І.Л. [25, 26, 27, 28], Сазонець О.М. [61, 62, 63] та ін. Ці науковці досліджували проблеми трансформації системи управління охороною здоров'я, вплив міжнародних організацій на систему охорони здоров'я в Україні, функціонування системи профілактики та реабілітації на основі наявної санаторно-курортної бази країни, приватно-державне партнерство, передумови розвитку медичного туризму та ін.

В практичній площині дослідження актуальність має аналіз сучасних процесів розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Основними питаннями цього контексту сучасних досліджень є дослідження основних форм та особливостей лікувально-оздоровчого туризму, проведення аналізу законодавчого забезпечення лікувально-оздоровчого туризму та аналізу

процесу реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму на основі проведення опитування.

Логічним завершенням дослідження процесів формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні може стати розробка напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні. Ефективним інструментом такої розробки є SWOT-аналіз, експертне дослідження щодо визначення напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні, узагальнення концептуальних підходів до формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні.

Метою роботи є дослідження процесу формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні.

Відповідно до заявленої мети дослідження визначено наступні *завдання роботи*:

розробка теоретичних основ визначення категорії «потенціал» та «економічний потенціал підприємства»;

визначення багоаспектності поняття туристичного потенціалу;

дослідження теоретичних основи формування феномену лікувально-оздоровчого туризму;

визначення основних форми та особливостей лікувально-оздоровчого туризму в Україні;

аналіз законодавчого забезпечення лікувально-оздоровчого туризму;

аналіз реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму на основі проведення опитування;

розробка напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні на основі SWOT-аналізу;

визначення напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні;

розробка концептуальних підходів до формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні.

Об'єктом дослідження є функціонування лікувально-оздоровчого туризму в Україні.

Предмет дослідження – процес формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні.

Методологічну базу роботи складають наукові праці та практичні розробки провідних вітчизняних та закордонних вчених та експертів у сфері світової економіки та туризму, а саме: Т. Йорди, С. Сінгха, А. Тейлора, М.Д. Кондратьєва, М. Фрідмена, Дж. Міклетуейта, А. Вулдріджа, Г. Кісінджера, Т. Веблена, Д. Норта, Дж. Сороса та інших.

Інформаційна база дослідження містить статистичну звітність міжнародних організацій (UNWTO, Світового банку, ВООЗ та інших), регіональних об'єднань (ОЕСР, ЄС, Єврозона) та органів державної влади країн (центральної влади виконавчої влади у сферах туризму та публічних фінансів); національні та міжнародні нормативно-правові документи (міжнародні договори, рішення та резолюції міжнародних організацій, закони та підзаконні акти національних урядів у сферах туризму та епідеміологічної безпеки).

До застосованих загальнонаукових та спеціальних **методів дослідження** належать: теоретичний (розробка теоретичних основ визначення категорії «потенціал» та «економічний потенціал підприємства»; визначення багоаспектності поняття туристичного потенціалу; дослідження теоретичних основи формування феномену лікувально-оздоровчого туризму), хронологічний (визначення багоаспектності поняття туристичного потенціалу), індукції та дедукції (аналіз законодавчого забезпечення лікувально-оздоровчого туризму, розробка напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні на основі SWOT-аналізу, розробка концептуальних підходів до формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні), статистичного аналізу (аналіз реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму на основі проведення

опитування, визначення напрямів реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні) та інші.

Наукова новизна роботи полягає в узагальненні сучасних наукових та експертних підходів до розуміння глобальних соціально-економічних процесів у сфері формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні та введені у вітчизняний науковий обіг нових розробок закордонних дослідників світового медичного.

Практична значущість дипломної роботи виявляється у можливості застосування результатів наведеного дослідження у діяльності не лише суб'єктів господарювання – туристичних підприємств (розробки нових пропозицій в сфері лікувально-оздоровчого туризму), а й органів державної влади та місцевого самоврядування, до компетенції яких належать питання регулювання туристичної діяльності (розробка державних та регіональних програм розвитку лікувально-оздоровчого туризму).

Публікація матеріалів роботи. Матеріали магістерської роботи апробовані автором на III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології», яка відбулася 30 листопада 2022 року в м. Дніпро. В Збірнику Матеріалів цієї конференції було надруковано одноосібні тези «Тенденції та особливості розвитку лікувально-оздоровчого туризму в світі». Крім того опубліковано статтю Сазонець І.Л., Волошина Д.М. «Поняття економічного потенціалу та формування потенціалу туристичної галузі України» в електронному фаховому виданні з економічних наук «Ефективна економіка», 2023, № 2.

Дипломна робота магістра має логічну **структуру** відповідно до визначених мети та завдань та складається зі: вступу, 3 розділів (теоретичні основи визначення потенціалу лікувально-оздоровчого туризму, аналіз сучасних процесів розвитку лікувально-оздоровчого туризму, напрями реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні), висновків та переліку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

1. Потенціал визначає сукупність можливостей підприємства щодо реалізації планів і програм розвитку, конкурентоспроможність і стійке зростання на перспективу. Складність цієї категорії, а також різноманітність підходів до її визначення, потребує чіткого з'ясування економічної сутності поняття «економічний потенціал» та його роль у сучасній сфері послуг. З теоретичної точки зору, як визначають вітчизняні автори пріоритетним питанням є «побудова внутрішньо несуперечливої системи основних понять економічної теорії потенціалів, позбавленої зазначених недоліків, уточнення змісту базового поняття теорії – поняття потенціалу, а також формулювання визначення цього поняття. Необхідно визначити, що для економіки в цілому потенціал – це здатність економічного суб'єкта до певної діяльності, що відбиває максимально можливий сукупний результат такої діяльності. Це визначення базується на таких фундаментальних положеннях. Потенціал - це ознака (властивість) суб'єкта економіки (сукупності суб'єктів економіки), що характеризує (максимально можливий) результат іманентно властивої цьому суб'єкту (групі суб'єктів) діяльності

За видами економічних ресурсів потенціал вирізняють: природно-ресурсний, виробничо-технологічний, трудовий та науково-технічний. За сферою діяльності можемо визначити такі види потенціалу як: промисловий, аграрний, соціальний та фінансово-інвестиційний. За напрямками використання розрізняють потенціал внутрішньоекономічний та зовнішньоекономічний (експортний). Безумовно, якщо аналізувати більш детально кожен з видів потенціалу, то можна виявити і інші елементи поданої класифікації, наприклад при сегментації промисловості або аграрного сектору на більш менші галузі народного господарства.

2. Основний критерій визначення рівня використання туристичного потенціалу країни, регіону (території) – ступінь задоволення потреб туристів, тобто кількість запропонованих та використаних можливостей у споживанні

туристичних ресурсів. До таких ресурсів можна віднести природні та антропогенні ресурси, культурні, історичні та соціальні блага тощо.

3. В матеріалах іноземних авторів можемо знайти, що «лікувально-оздоровчий туризм – це галузь економіки здоров'я та туризму що сприяє збереженню та відновленню здоров'я та повного самопочуття на основі використання медичних послуг». Таке визначення є дуже збалансованим і, одночасно, дуже загальним визначенням. Соціально-економічною основою розвитку лікувально-оздоровчого туризму є лібералізація міжнародної торгівлі, розвиток міжнародного бізнесу і зменшення бар'єрів, що впливають на рух товарів і капіталу; і, зрештою, розвиток технічних засобів комунікації – Інтернету, що наприкінці 1990-х років сприяв прискоренню процесів глобалізації. Паралельно з цією тенденцією, ми спостерігали створення міжнародних організацій (ООН, ЄС), які дійсно мають великий і зростаючий вплив на уряди багатьох країн та права їхніх громадян. Усі ці зміни дозволили створити глобальний ланцюг поставок, який впливає на бізнес (включаючи медичну) і сприяє змінам у організації та управлінні закладами охорони здоров'я в багатьох країнах. Проте, початкові витрати на створення вузькоспеціалізованої медичної служби (обладнання і постачання) вимагають великих капіталовкладень. Отже, це сприяє значному підвищенню ціни лікувально-оздоровчого туризму та має негативний вплив на доступ до медичних послуг.

4. У науковому контексті в літературі виділяється кілька термінів, які визначають мотиви виїзду за межі звичайного місця проживання: хірургічний туризм, фармацевтичний туризм, стоматологічний туризм, фертильний туризм. Окремі форми лікувально-оздоровчого туризму викликають багато суперечок з боку етики та земоційної точки зору. До таких видів туризму відноситься: трансплантаційний туризм, суїцидальний туризм або евтаназійний туризм, абортний туризм.

5. Нами проаналізовано такі важливі складові зміцнення потенціалу лікувально-оздоровчого туризму як Закон України «Основи законодавства

України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 року № 2801-ХІІ, Закон України «Про туризм» від 15 вересня 1995 року № 324/95-ВР, Закон України «Про курорти» від 5 жовтня 2000 року № 2026-ІІІ, Наказ Міністерств охорони здоров'я України від 19.10.2015 № 681 «Про затвердження нормативних документів щодо застосування телемедицини у сфері охорони здоров'я».

Необхідно визначити, що до найбільш нагальних проблем реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в контексті вдосконалення законодавчо-нормативної бази експерти визначили наступні «Прийняття окремого Закону України про лікувально-оздоровчий туризм», «Дотримання міжнародних стандартів в організації лікувально-оздоровчого туризму», «Прийняття окремого Закону України «Про телемедицину».

6. Проблеми, що є головними перешкодами на шляху розвитку лікувально-оздоровчого туризму є наступні: «необхідність вакцинації та карантинні обмеження під час пандемії COVID -19», «лікувально-оздоровчий туризм не є привабливим для іноземців», «Потенціал лікувально-оздоровчого туризму в Україні не дозволяє проводити складні хірургічні операції, але й забезпечує реабілітацію та комплексні туристичні послуги».

Основні фактори, що зумовлюють високе значення лікувально-оздоровчого туризму як соціально-економічного явища наступні: «Позитивний вплив на системи охорону здоров'я України», «Поєднання різних форм власності в практиці функціонування лікувально-оздоровчого туризму», «Широке застосування новітніх інноваційних медичних технологій в лікувально-оздоровчому туризмі».

До чинників, що характеризують наявність та повноту використання лікувально-рекреаційного потенціалу України в сфері лікувально-оздоровчого туризму» експерти відповіли наступні: «Україна має потужний лікувально-рекреаційний потенціал, що зумовлено природно-кліматичними умовами», «Україна має потужний лікувально-рекреаційний потенціал, що зумовлено наявністю висококваліфікованого медичного персоналу», «Україна має

потужний лікувально-рекреаційний потенціал, що зумовлено наявною матеріально-технічною базою».

7. Розробка матриця SWOT-аналізу розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні доводить, що сильних сторін цього виду туризму в Україні можна віднести: великий ринок, наявність топ-лікарні та високкваліфікованих лікарі, сприятливі природно-кліматичні фактори, належне законодавство в окремих сферах лікувально-оздоровчого туризму, наприклад, наявність Закону України «Про туризм», Закону України «Про курорти», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р "Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року", вдале географічне розташування країни, наявність бажання до подорожі в Україну рекреантів з інших країн.

Подальші можливості розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні можуть бути реалізовані на основі тенденції зростання регіонального та світового ринків медичного туризму, залучення інвестиції в приватну медицину, розвитку системи акредитація та сертифікації закладів охорони здоров'я, подальшого розвитку окремих галузей медицини.

В той же час, слабкість в розвитку лікувально-оздоровчого туризму визначається несприятливою політичною та економічною ситуацією. Органи державної влади, зокрема ДАРТ приймають заходи щодо нивелювання цього негативного фактора, зокрема, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 року № 314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» відповідно до підпункту 12 пункту 4 Положення про ДАРТ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1162, ДАРТ інформує, що у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі безоплатного подання до органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності без отримання дозвільних документів (документів дозвільного

характеру, ліцензій або інших результатів надання публічних послуг), крім окремих видів господарської діяльності. Декларація може бути подана за вибором суб'єкта господарювання незалежно від задекларованого (zareєстрованого) місцезнаходження (місця проживання), місця провадження господарської діяльності або місцезнаходження відповідного об'єкта.

Крім того до слабких сторін та загроз ми можемо віднести такі чинники як: недостатньо розвинута інфраструктура лікувально-оздоровчого туризму, відсутність довіри з боку пацієнтів, потреба у значних інвестиціях, недостатньо якісний сервіс, висока конкуренція, зміни законодавства, виснаження природних факторів.

8. На основі проведеного дослідження необхідно визначити, що основними напрямками реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в контексті формування ефективних ринкових механізмів державного управління лікувально-оздоровчим туризмом в Україні є інтеграція системи лікувально-оздоровчого туризму України в глобальне середовище медичного туризму, формування інституційного середовища функціонування лікувально-оздоровчого туризму в Україні, створення умов для співпраці суб'єктів бізнесу та органів державного управління в сфері лікувально-оздоровчого туризму.

До пріоритетних напрямів розвитку інновацій в лікувально-оздоровчому туризмі експерти віднесли наступні запровадження інноваційних технологій лікування хворих, що можуть бути застосовані як елемент медичного туризму, оснащення центрів лікувально-оздоровчого туризму сучасним обладнанням, встановлення прямих контактів між установами лікувально-оздоровчого туризму та фармацевтичними компаніями.

Основними напрямками фінансового стимулювання лікувально-оздоровчого туризму в Україні респонденти визначили необхідність фінансової підтримки лікувальними установами та санаторними закладами програм профілактики та реабілітації в сфері COVID – 19 та надання фінансових пільг соціально незахищеним верствам населення.

Експерти визначили наступні основні напрями співпраці органів державного управління із суб'єктами господарювання в сфері лікувально-оздоровчого туризму: формування медичних кластерів та кластерів оздоровчого туризму в регіонах, розробка та реалізація державних програм розвитку лікувально-оздоровчого туризму за участю приватного бізнесу, формування інституційних передумов співпраці органів державного управління із суб'єктами господарювання в сфері лікувально-оздоровчого туризму, створення умов на державному рівні для придбання сучасного технічного оснащення закладами лікувально-оздоровчого туризму.

У відповідності до рейтингів експертів найважливішими є такі напрями державного регулювання корпоративної діяльності суб'єктів лікувально-оздоровчого туризму: запровадження світових стандартів корпоративного управління в діяльності лікувальних установ та санаторно-курортних закладів, перетворення закладів охорони здоров'я в комунальні підприємства охорони здоров'я, поширення практики надання нефінансової звітності закладами охорони здоров'я та санаторно-курортними підприємствами.

9. Визначено наступні концептуальні підходи формування та реалізації потенціалу лікувально-оздоровчого туризму в Україні:

розвиток форм і методів лікувально-оздоровчого туризму як складових системи охорони здоров'я з поділенням на медичний та оздоровчий туризм;

поширення системи прав пацієнтів з медичної сфери на сферу лікувально-оздоровчого туризму;

інтернаціоналізація лікувально-оздоровчого туризму, розширення його географії, поширення його інклюзивності та доступності для найбільш вразливих верств населення;

збереження лікувально-оздоровчого туризму як однієї з форм соціального захисту населення у відповідності до прав окремих категорій громадян;

запровадження останніх досягнень науки та інноваційний розвиток лікувального-оздоровчого туризму, його мультикультурність та високий сервіс;

використання природно-кліматичного потенціалу територій з метою розробки унікальних систем профілактики та реабілітації захворювань;

поєднання в діяльності лікувально-оздоровчого туризму підприємств різних форм власності, різних джерел фінансування на основі дотримання антимонопольного законодавства;

трансформація та систем управління санаторно-курортними комплексами, їх передача місцевим громадам із збереженням державного контролю.